

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границю:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані відлі від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Дві формули.

Передтим стала була згода між обома президентами міністрів що-до поалагодженя австро-угорської угоди, та не було згоди між Банфім а угорским соймом. Тепер жеж стала згода між Сельом а угорскою опозицією, але нема згоди між ним, а его товаришем по чині, президентом міністрів гр. Туном.

Угорский премієр не згодив ся на умову, яку приняв був бар. Банфі в Ішлю що-до заключеня угоди, але поставив свою нову формулу, яку угорска праса назвала «формулою Селя». Она полягає на тім, що позваляє на продовженє митового і торговельного союзу Угорщини з Австрією лише до р. 1903, в котрім вигасають торговельні контракти Австро-Угорщини з посторонними державами. Коли-б до р. 1904 угоди не відновлено, тоді Угорщина буде осібно для себе заключати трактати з всіма державами, а Австрія собі-ж осібно. Отже що-до спільности австро-угорської держави, став би рік 1904 рішаючим. Або держава рєзнала би ся на дві держави, цілком самостійні, або Австрія мусіла би супротив такої евентуальности заключити за всяку ціну угоду з Угорщиною, т. з. за ціну всяких користий для угорского рільництва і промислу, яких би они лише зажадали. Дальше жадає «формула Селя» продовженя користної для Угорщини угоди з австро-угорским банком не до 1903 р., але аж до р. 1910. За ті користи полишає Сель великодупно свободу австрийскому правительству перевести угоду на якій-небудь, парламентарній чи позапарламентарній дорозі, на підставі §. 14.

Австрийске правительство не згодило

ся очивидно на такі пропозиції Угорщини, що виходять вже на простий визиск патріотичного почутя для збереженя одноцільности держави і єї великодержавного становиска. Супротив «формули Селя» гр. Тун поставив свою «формулу», яку названо «формулою гр. Туна». Ся формула не є чим иньшим, як рішучим відкиненєм жадань угорского президента міністрів, бо не годить ся на продовженє привілею австро-угорского банку до р. 1910 при рівночаснім продовженю митового і торговельного трактату до р. 1904.

Прикра така ситуація стає тим тяжшою для Австрії, що она тепер роз'єднена і обезсилена агітаціями німецьких опозиціоністів. Тепер вже австрийські Німці прозріли, що в тій сліпій і пристрастній борбі, щоби стати верховодами над австрийскими Славянами, они заігнали ся так далеко, що самі стали рабами економічного, ба і державно-політичного визиску Мадярів. Тож деякі опозиційні днєвники починають трубіти до відвороту, а між ними станула в першім ряді N. fr. Presse, ся недавно така горяча і стоязична рєчниця опозиції.

Прояснює ся...

О скілько можна заключати з внїшних познєк, «Ділу» прояснює ся по трохи, до чого довела его політика консолідації з москвофілами. По шестилїтній управі того байстручого зїля «Діло» збирає дуже послїдний намот. Клясичним доказом того стають збори жовківської філії общества Качковского і «Русской Рады», з котрих справозданє подає «Діло» з руки участника тих зборів, члена «Просвіти». Се спра-

возданє іде прямо на розрив з консолідаційною політикою «Діла», а мимо того оно сповнило сю очивидну неконсеквенцію і замістило его, мовби хотїло тим доказати, що і єму вже на рєштї ціла его довголітна ситуація прояснює ся...

Між иньшим, доносить справоздавець зі згаданих зборів таке:

Загальні збори жовківської Рускої Ради визначили ся гарним рефератом політичним адв. д-ра Короля, звістного парламентариста і горячого сторонника примиреня партій (тут належало би поставити невинайдений ще знак іронії. — Ред.) Змалювавши яркими красками нашу нужду, бесїдник представив ті єї причини, котрих виновниками самі Русини, як борба партійна, хруївство, заячєсердіє і т. д. Коли референт виказував наслідки борби партійної і зацілюваня тої борби межі селян, я був певний, що він, не шукаючи далеко за примірами, укаже на відбувші ся перед хвилею збори філії общества Качковского і на нельояльні напади на «Просвіту». Однаковож видно референт не хотїв дразнити «маститих»... А шкода, бо сей примір був би далеко відповіднійший і нагляднійший, ніж наведений референтом, що якась там читальня «Просвіти» не хоче вписати ся до общества Качковского.

Що та читальня має рацию, сего найлучшим доказом були збори жовківської філії общества Качковского. Бо чи-ж на те мають читальні «Просвіти» вписувати ся до общества Качковского, щоби члени тих читалень на зборах того общества наслухали ся всяких лайок і інсинуацій на своє товариство? Се чей-же за велике жаданє!

Але верім до річи.

По рефераті д-ра Короля, мовби у відповідь єму, як має ся розуміти згоду партійну, забрав слово предєдатель зборів і «війтівский»

легко уже сам видець, слухач, чи читач. О скілько тема невідрадних подій княжого роду Острожских і сумних відносин тодішнього королївства польского интересна для нивїшного загалу та о скілько я спроміг відповісти висказаним висше артистичним вимогам — оставляю ласкавому осудови прихильного читача.

Автор.

Дія перша.

На Острожскім замку гостинна.

СЦЕНА I.

Беата і князь Вишневецкий (входять з бічних дверей).

Беата. Се прецінь не відмова з моєї сторони! Я надїяла ся, що ви, князю, будете добиватись серця Гальшки в бою з Татарвою, а не в пересправах з жєнщинами.

Вишневецкий. Я вже прирік вам, велика княгине, свою поміч і опіку, але позвольте хоть побачити княжну, щоби єї вид запалив мого духа і насталив рамя. Вже працяю ваші пороги, а ви, велика княгине, засланяєтесь, що ніби то княжна хора...

Беата. Хора, так є! Єї вік не такий, щоби думати про женихів. Она хора, за молода...

Вишневецкий. Даруйте, велика княгине, але я знаю правдиву причину вашої суворости. Знаю, що тут є хто иньший на приміті і що хотяй княжна хора, то князь Василь дав уже слово.

Беата. Василь?... Кому дав слово?

1

Беата і Гальшка

історична трагедия в 5 актах
з другої половини XVI. віку
Льва Лопатиньского.

ОСОБИ:

Беата з Косцєльских Острожска.

Гальшка, єї довька.

Василь, князь Острожский.

Дмитро, князь Сангушко.

Дмитро, князь Вишневецкий.

Лука, граф з Горки.

Симеон, князь Слуцкий.

Альбрєст Лаский.

Мартин Зборовский.

Осип, козак Сангушків.

Максим, ключник Острога.

Мартин Лїва, гостинник з Лїси.

Людмїля, єго жінка.

Адам Кухета, вїйт з Нїмбурга.

Матис

Непомук

Гонець.

Козак.

Хлопєць кузонний.

Прїор

Братчик

Старша сестра

Молодица

о. о. Домініканів.

Шляхта, вїйско, гості весільні.

Час подій друга половина XVI. віку.

I. Акт в Острозі. II. В гостиници в Чєхїй. III. В монастири оо. Домініканів у Львові. IV. У вязници. V. В замку Острожскім.

Слово від автора.

Ся праця має свою коротку історію, нїм ще в книжці станула перед осуд читаючого загалу. Ще в р. 1891. я вніє був єї на перший драматичний конкурє Видїлу краєвого. Комісія конкурєова закинула їй передовсім незвичайний обєм, що виходив багато поза границі спектаклю одного вечера. Признаючи слушність того закиду, я черкав і черкав свій твір, доки він не зменьшив ся більше, як на половину і по відповіднім опрацьованю приняв свій теперішній вїд. Тодї я предкладав его два, чи три рази видїлови Бєсїди до апробати для вистави в рускїм театрі. Але за кожним разом звертано менї єго тому, що єго тенденция за мало патріотична. Сего закиду я знов не признавав, хотяй не було би нічого лекшого, як вложити кілька патріотичних фраз в уста ділаючих осіб. Однаковож я переконаний, що тенденция і фразеологія шкодять лише артистичній стійности всякого твору, та що єго вартість лежить виключно у підтриманю настрою даних подій і обставин та поглубленю виведених характерів і типів. Тенденційною може бути хїба сама тема, яку вибрав собі автор для свого твору, а з загального образу, коли він правдивий, виснує собі єї

кандидат на посла з равського повіту (гляди новинку «Галичанина» ч. 41) о. Решетило з Магери і сказав довгу «прочувственную», але дуже баламутну річ, зійшов... ну, на фонетику — на те, що декотрі Русини продали рускі букви за три тисячі (знов натякнув на «Просьвіту!»), а вінци поставив резолюцію, щоби всі рускі політичні товариства порозуміли ся («іс!») межі собою і вислали депутацію до цїсаря з просьбою: розігнати парламент і скасувати фонетику. Ну, що як що, але ті резолюції дійсно гідні — «війтівського» кандидата на посла!...

Заохочений гучним «славно», якого удостоїв ся о. Решетило за фонетику, селянин Ільків також хотів «пописати ся» і сказав, що він, як побачить фонетичну книжку, то єго чіпає ся сліпота. Ну, ми віримо Ількови, бо збори жовківської філії общества Качковського пересвідчили нас, що сліпота вже многих чіпила ся. [А кому би ще і тих зборів було за мало, той нехай прочитає собі в «Галичанин-і» мниму «допис із провінції» (чи не спечену в самій редакції?) п. з. «Подпольная работа», котрої «сліпий» автор висказує своє «негодование» за те, що «Просьвіта» вислала циркуляр до своїх читалень, в котрих звертає увагу читалень на брехні «Русского Слова» на «Просьвіту». Сей «сліпий» уважає поступок «Просьвіти» яко союзної сторони (чи «Русского Слова»?) за нечестний і непатріотичний! Ну, більше обскурантизму і перфідії годї собі подумати. «Просьвіта» не сьміє навіть боронити ся перед лайками свого мнимого «союзника»].

Але ми запитуємо тих, котрих фонетика ще «не осліпила», до чого доведе така робота? Чи до примиреня партій, о котрім всі «сліпі» так горляють, а рівночасно устроюють на своїх «собраніях» оргії против «Просьвіти»? Не дивуйте ся тепер, чому дня 23. лютого сая жовківської Рускої Ради свїтила пусткою!...

Галицький сойм.

Одинацять засідань з 10. марця відкрив маршалок о 10¹/₂ годині. По відчитаню приступлено до дневного порядку. При петиції руского педагогічного товариства в справі заснованя одной женської семінарії учительської рускої в східній часті краю, забрав голос Преосв. єпископ Чехович і в довшій основній річі понер сю петицію. (Річ єп. Чеховича подамо в повній основі). Пос. Гаморак попер петицію громади Карлова о уділенє їй беззворотного датку на будову школи триклясової. Громада сама доси дбала дуже ревно про просьвіту, але на розширенє чи нову будову триклясової школи не посїдає достаточних средств. Пос. Жардецький попірає петицію Закопаного о полученє сеї місцевости з Уграми безпосередно. Петиція домагає ся субвенції з фон-

дів кр. в сумі 100.000 зр. (!) Маршалок відчитав відтак телеграму, вислану кардиналом Рамполім від св. Отця яко подіку за желаня, зложені нані сойму по поводу Єго поздоровліня. В телеграмі дякує св. Отець за желаня і уділяє членам сойму своє апостольське благословенє. Пос. Каратницький мотивував відтак своє внесенє на доповненє краєвого статута постановою, що вибрані до сойму публичні урядники і функціонари не потребуєть жадати відпустки від зверхних властей до виконуваня свого мандату. Пос. Верещинський яко член кр. виділу здає відтак справу з трех предложень виділу: будови зелізниці Переворск-Бахур, уділеня обшарови двірскому в Куткори концесії до побору мостового на Полтві і уділеня таких-же концесій громадам: Монастирець, Мости і Тершаків. Слідувало справозданє шкільної комісії з діяльности департаменту П. кр. виділу (справи шкільні, фундації і субвенції). Справоздавцем був пос. Райський. В справозданю сїм зроблений закид виділови краєвому, що він виплатив «Просьвіті» субвенцію за 1898 р., хотя сойм на послїдній сесії ухвалив не виплачувати товариству субвенції, наколи би се товариство видавало книжки підбурюючі. Інкримінованою книжочкою за 1898 р. уважала шкільна комісія (більшість) книжочку «Про панщину» Селяньского. До сего справозданя готовив ся від двох неділь пос. Целецький з замітми проти «Просьвіти». Рускі послі ожидали проте на нинїшнім засіданю борби із сторони деяких послів. Симчасом буря пішла боком і пос. Целецький не забрав слова. Здає ся, що аж при бюджетовій розправі стане се питанє опять на дневнім порядку. — Пос. Каратницький реферував закон, котрим дозволено би було резервовий фонд сїльских кас сирітских уживати на удержанє і вихованє убогих сиріт і опущених дітей в краю. Закон сей прийнято. — Пос. Брунїцький здавав справу з ухвали громадської комісії, щоби при кр. виділі устроєно курси для громадских писарів. Проти сеї ухвали виступив пос. Гурский. Він яко ініціатор «збірних громад» противить ся мудрим, образованим писарям, бо тоді такі писарі возьмуть верх над вїятами. На тім потерпить автономія громад. Бесїдник рад би, щоби писарів виховували бодай повітові виділи. — Пос. Окуневский говорить за образованєм писарів громадских під оком кр. виділу і властей краєвих. Нинїшні писарі, наколи здеморалїзовазі, то через виділи повітові і старостів. Пос. Гурский критикує все, бо він хоче завести свої збірні громади, що після обчислень коштували би 6 мільонів річно. Старости неують нині старшину громадску і писарів. Они і противні всякому просьвітному рухови, они противні читальням і «кружкам рільничим», они суть за удержанєм темноти. Най би лише они не деморалїзували вїїтів і писарів, а було би вже і тепер в нас

лучше. Пос. Абрагамович обстає за едукацією громадских писарів, але по повітах, не у Львові. Писарі, виховані у Львові, будуть за дороги для сїльских громад. Їх вимоги будуть за великі. Бесїдник ставить внесенє, щоби кр. виділ порозумів ся з повітами і устроїв курси для писарів по повітах. На разі належало би над предложенєм комісії громадської перейти до дневного порядку. Пос. Бернадзїковский полемізує з Гурским. Пос. Гурский бавить ся в теорию. Бесїдник бачить причину лихого устрою громад в тім, що інтелігентний елемент, двір, відсунув ся від громад та що на вїїтів наложено багато функцій державних, котрих они не всилі зрозуміти і добре з'орудувати. Найже-ж бодай писар громадский буде мудрійший, ніж доси. Ми, людовці, будемо проте за устроєнем курсів для громадских писарів. Ми боїмо ся лише, щоби образовані писарі не коштували за багато. Ми не хочемо однакож, щоби виділи повітові образували нових писарів. Пос. Яворский збивав пос. Гурского. Він є за устроєнем курсу для громадских писарів. До громад треба внести елемент інтелігентний. Се не убо автономії громад. Пос. Вайгінгер і Фрухтман боронять предложеня кр. виділу. Пос. Стадницький говорив рівнож за предложенєм проекту кр. виділу і збивав виводи пос. Згурского. Пос. Вахнянин, з порученя клюбу руских послів, виступив проти пожеланого правницею соймового проекту о збірних громадах (пос. Гурского) і піддержав в короткій річі проект устроєня школи для громадских писарів на пробу при виділі краєвим. Писарі вишколені сповняли би точнійше функції порученого громадам круга діланя. Доки двори не сполучать ся з громадами, доти будемо мусїли дбати о те, щоби громадам даги технїчну поміч до їх широкого діловодства. По відповіді референта (пос. Брунїцького), що головно звернув ся також проти правіці, приступлено до спеціальної розправи над проектом.

Перегляд політичний.

Російский посол для Сербії Шадовский, покинув недавно Білград з причини, що єго не запросили на послїдній двірський обід. В тім факті він добачив обиди держави, яку посол репрезентує і стїсненє єго становиска яко посла і вислав ноту до петербурского правительства, де повідомив коротко, що рівночасно виїзджає з Білграду. Справа незгоди Шадовского з сербским двором датує ся з давнійшо часу. Коли Шадовский зложив першу візиту президентови міністрів і міністрови справ заграничних Джорджевичеві, запримітив в розмові, що єму говорено о військовій конвенції заключеній між Сербією а Австро-Угорщиною. Російский репрезентант висказав з тої причини своє невдоволенє. Джорджевич заперечив рішучо і доказував, що

СЦЕНА III.

Ті самі і Максим.

Максим. Коні готові, дружина вельможного князя дожидає розказу (відходить).

Беата (дуже приязно). Нехай моє запевненє, що Гальшка до нині єгоїдна, буде вам, князю, запорукою, що брами Острога приймуть вас завжди гостинно. Потурбуйтеся лише, щоби ми були безпечні на тім Острові.

Вишневецький. Проте не журіть ся, велика княгинє, щоби тільки достойні нані задержали мене у прихильній пам'яті (цілує руку, кланяєсь, працюючи).

Беата. Прощайте, любий князю!

Гальшка. Бажаю щастя у поході.

Вишневецький. Поки для мене свїтить зірка любові надії, поти ви безпечні против дикого находу (виходить).

СЦЕНА IV.

Тіж без Вишневецького.

Гальшка (весело). Князь старав ся на правду о мою руку?... Він мені краще подобав ся у піснях: такий нагальний, надто себе певний...

Беата. Здає ся, що незабаром приїде сюди зі стрієм другий такий козацький атаман: Сангүшко.

Гальшка (радісно). Стрий Василь і князь Сангүшко!... О Сангүшко мені найлюбійший за всіх тих женихів. Яка я щаслива, що будемо мати милих гостей!...

Вишневецький. І се мушу вам, велика княгинє, пригадати? Прецінь Дмитро Сангүшко вже давно вибирає ся у свати!

Беата (гсрдо). Я не знаю про те нічого! Вільна моя донька і єї долею не сьміє розпоряджати Василь, тільки я і ще раз я!...

Вишневецький. Князь Василь не дав слова на пусто!

Беата (плече в долоні; до слуги, що входить). Преси велику княжну, щоби явила ся тут (слуга відходить; до Вишневецького зворушена). Князь Василь знає мене за добре, щоби мішав ся в мої діла. Заручаю вам, що рука Гальшки вільна, і я можу розпорядити нею після волі.

Вишневецький. Коли так дійсно, то я буду терпеливий. За два роки повторю мої нинїшні слова, а до того часу сплишу на бісурменських карках скрижали моєї вірности.

Беата. Так, так князю, спішіть у похід. Бажаю вам до него сили і щастя. Не забувайте мого прошеня: тримайте ся понад Бог, щоби наші околиці очистити від Татарви. Нам уже тут ні майно, ні житє не є безпечне, а я, слаба женщина, не могу сама дати їм достаточної опори.

СЦЕНА II.

Ті самі — Гальшка з дамами двора.

Беата (представляючи).

Беата. Дмитро князь Байда-Вишневецький — моя донька Гальшка.

Вишневецький. Я найщасливіший із людей, що хоть на пращанє побачив вас, велика княжню. Тут стережуть вас, мов закліту королівну. Я хотів би перед вами сам собі бути речником против великої княгині.

Гальшка. Хіба-ж моя мати учинили вам князю, що злого?

Вишневецький. Я приїхав на Острог, щоби вас, велика княжню, пізнати перед походом, що їде на Крим. Хотів іти на ворога з надїєю, що буду за Бога і за вас точити бісурменську кров!

Гальшка. Я дуже рада пізнати славного князя Байду, про котрого наслухалась стілько з уст кобзарів.

Вишневецький. Княжню, хочу від вас почути рішуче слово! Чи схочете жити колись на широкіх степах України, де кінь пасе ся, не схилючи голови, де стремненєм збиває іздець пишнobarвні головки цвїток?...

Гальшка. Справді, нігде нема так гарно, як на Україні!...

Вишневецький. Чи пристали би жити в почестях межі чубатими, козацькими головами, коло мого серця? Княжню, чи позволите мені старати ся о вашу дорогу ручку?

Беата (приязно, але з притиском). Алеж князю, не можна-ж бути таким нагальним! Княжна за молода, щоби могла сама рішати о своїй доли!...

така конвенція не існує. Се було першою причиною непорозумін між Шадовским а сербским правительством. Відтак Шадовский зачав противити ся присутності в Сербії прихильно для Австрії усposобленого екс-короля Міяна, і протестував против віддання ему начального проводу сербської армії. Джорджевич дав Шадовскому пізнати, що Сербія від часу берлинського конгресу, є самостійною державою і представителі чужих держав не мають права мішати ся до внутрішніх справ самостійного королівства. Непорозумінє дійшло вже до тої точки, що Шадовского позиція в Білграді сталась вже лично неможлива і він уважав за відповідне вийти. Російській радник посольський Мансуров зложив вже в міністерстві заграничних справ офіціальну візиту.

Тагалі на Филиппинах стоять твердо при прапорі незалежності від Америки. Хотяй переважаюча сила американського оружя нанесла їм тяжкі удари, то все таки они гадають віддати ся їй, тільки змінили свою тактику борби. З отвертого поля зійшли у праліси і мочари, а підїздими нападами непокоять Американців і задають їм хоть не великі розмірами, але за те часті шкоди. Американський адмірал Девей мав сказати: Відай мов призначене умерти тут. Зачинаю вірити, що вітчизні більше не побачу. Кампанія зачинає брати такий оборот, що не можу гадати о повороті. Сеся заява Девей викликала в Америці велику сензацію. Зачинають вірити, що борба з Филиппінцями потреває довгі літа. Командант американської армії в Маділі вже виготовив план загального атак на Филиппінців, бо его війська зденервовані безнастанними дрібними бійками, пруть до рішучого кроку. Поки-що Американці в страху, щоби повстанці не відтяли від міста води. Коли би їм се повело ся, положенє Американців і населеня міста було би страшне.

НОВИНИ.

— **Іменованя.** Міністер справедливости іменував кандидата нотаріального з Грималова Івана Рудницького нотарем в Луці і кандидата нотаріального Андрія Даниловича нотарем в Борині. — На основі цісарської постанови з 5-го лютого с. р. підвишив міністер просвіти розпорядженем з 15-го лютого с. р. плати університетських ад'юнктів, з виїмкою належачих до IX. класи ранги, признаючи їм квінквенія по 200 зр., помимо, що не прислує їм ще право побирати сї квінквенії.

— **Соймозва комісія бюджетова** ухвалила на днях між иньшим резолюцію до правительства, щоби підвишити відмогу із державного скарбу для Галичини на стипендії для учительських семінарій. Резолюцію ту ухвалено із взгляду на се, що коли край дає на ту ціль 100.000 зр., то скарб державний ледво 30.000 зр.

Беата (строго). Не тільки гостей, але і сватів...

Гальшка. А хотяй би... я вже не мала, мамочко, я вже відданиця!.. (іде до вікна).

Беата (остро). Але не для Санґішко! Стрий не має до тебе жадного права, а Санґішко ніколи не буде моїм зятем. (Гальшка смутна відходить до вікна).

СЦЕНА V.

Ті самі, входять Максим і посол.

Максим. Від Его Величества Короля посол з листами.

Беата. Від Его Милости Найласкавійшого Короля? Може від Єї Милости Королевої — матери Бони?

Посол. Великий Княгини Острожескій низький поклон і мир дому сему. Его Милость Король Август посилає отсе письмо, котре віддаю у власні руки великої княгині.

Беата. Щож чувати на королівскім дворі? Чи Єї Величество Королева-мати при добрім здоровлю? Приладьте ся богато-розповідати про двір королівский, про Варшаву... Я на все дуже цікава! А тепер передаю тобі, Максиме, чесного ісланця, щоби ему не збувало у нас на вигодах (Максим і посол відходять).

(Далі буде).

— **Вечерок в честь памяти Т. Шевченка** устроює львівска руска молодіж всіх польських гімназий, німецької і школи реальної дня 11. марця в великій сали IV. гімназії. Се перший случай почитаня Шевченка спільними силами нашої молодіжи всіх польських гімназий, бо доси лише гімназії академічна устроювала що року такий вечерок.

— **Офіцерські плати.** Доносять з певних жерел, що рада спільних міністрів австро угорських з 7-марця ухвалила підвишити плати офіцерів і військових урядників. Підвишенє буде вставлене в військовий бюджет вже на рік 1900. Є надія, що делегації згодять ся на се тим більше, що делегації самі уюминали ся о то часто.

— **О посольський мандат** до сойму з меншою посілости пов. равського, опорожнений через смерть Франца Єнджейовича, наміряє старати ся кн. Павло Сапіга.

— **Засіданє Виділу руского товариства педагогічного** відбулось 1. марца 1899 р. під проводом голови Вп. дир. Харкевича.

1. В ширіпій дискусії обговорено реферат петиції до Сойму в сп аві заснованя рускої жіночої семінарії учительської в східній часті краю. Петицію тоту мають Вп. панове дир. Харкевич, др. Коцовский і о. сов. Стефанович предложити на руки члена товариства Преосвященного Епископа Чеховича Высокому Соймови до полагодженя.

2. Принято до відомости, що на видавництва товариства зложили: Вп. о. Шуховский Йосиф з Братковець 1 зр., Яворский Василь з Нового Санча 2 зр. На бурсу учительську: Вп. Левич з Кулачковець 1 зр., з пушки в «Дністрі» 4 зр., Андрій Голлоб, будівничий у Львові 20 зр., др. Коцовский Володимир з розпродажи целюлок 10 зр.

3. Агенди філій ухвалено віддати заступникови голови Вп. проф. Ілїрию Огоновскому з просьбою, щоби кожного засіданя виділу стан філій був предметом дискусії.

4. Ухвалено друкувати деякі з петицій внесених до Сойму. (Дотепер внесено 7 петицій до Сойму).

— **Великий переполюх** в лихварських кругах в Перемишлі викликав жид Тірк, котрий утік до Америки. Перемиські лихварі позичили ему на високі проценти 70.000 зр. Тірк був арендатором дібр і уходив за чоловіка заможного.

— **Читальня «Просвіти» у Львові** (Ривок, дім ч. 10, I. поверх) з днем 12. марця с. р. дає в своїх комнатах кожної неділі великого пошту, почавши від неділі Сиропустної, точно о 6. годині вечером, ряд поучаючих відчитів релігійного змісту. На сї відчити виділ читальні запрошує всіх читальників і всі читальниці до як найгромаднійшої участі.

— **Архикнязь Франц Фердинанд** бавить тепер в Дальмації. В Скодарі в четвер місто було удекороване, вечером була ілюмінація, а на Рівії кооцефт двох капелі.

— **Міністерство війни** розписало конкурс на стипендійні місця в отсех військових заведенях: а) в заведеню виховуючим для сиріт, синів по офіцерах; б) в військових школах реальних; в) в обох академіях військових; г) в заведеню виховуючим для доньок сиріт по офіцерах.

— **Угорські льоси.** Wiener Abendpost остерігає перед набуванем в Австрії надсиланих з Угорщини льосів льотерії клясової. У кого найдуть такі льоси, той буде мусів заплатити гривну.

— **Ксьондз-москвофіл.** В середу скінчив ся остаточню у Львові цілий ряд прасових розправ, викликаних обжалованем кс. Стояловского против редакторів: Остапешевского-Бараньского, Вислоуха, Реваковича і д-ра Адама. В часі розправи против сего послідного відступив кс. Стояловский, як звичайно, від обжалованя і мусить заплатити судові кошти. Процес тревав більше як тиждень і уложив ся так, що властиво мусів боронити ся кс. Стояловский против обжалованя собою редакторів. Виравді ні в однім случаяю кс. Стояловскому вини не доказано, бо в теперішних обетавинах годі було достарчити доказів, то все таки останє річню певною, що кс. Стояловский мав зносини з російськими властями, писав за гроші до Варшавского Дневника — що признав при розправі сам кс. Ст. — був здецидованим москвофілом і свої симпатії до Росії виясняв публично в своїх газетках, а виказуючі несправедливости галицьких відносин агітував цілком явно в користь Росії і православія. Не диво проте, що звісна агенція обединенія із Ставропілії заопікувалась кс. Стояловскям дуже ревню. Schöne Seelen finden sich.

— **Страшний отець.** Селянин Стах Проць з Радениць під Мостисками, повернувши п'яний з коршми, розпочав з матірю і жінкою колотнечу. Серед лютости вирвав з рук жінки власну 10-місячну дитину і зловивши єї за ноги, розбив єї о землю голову. Злочинника арештовано.

— **З Берлина до Букарешту.** Після умови межі Румунією а Німеччиною буде курсувати поспішний поїзд просто з Берлина через Галичину до Букарешту. Двічі на тиждень буде мати полученє

з парохомом, що іде через Констанцу до Царгороду. Рівнож заложене буде безпосередне телеграфічне полученє на лінії Берлин-Букарешт через Галичину і дальший тяг тої лінії з Букарешту через Констанцу до Царгороду. В наслідок сего полученя подорож поспішним поїздом з Берлина до Букарешту буде тревати 33 годин.

— **«Плягери» в Дрогобичи.** В наших провінціо-нальних місточках можна стрінутись з негодним явищем, в яке в иньшій краю европейскім ніхто не повірив би. От хочби з життя новобранців. В білий день, в саме полудне, можна в ринку галицького місточка бачити, як представителі поліційної власти ведуть новобранця пр. з касарні до арешту, в цілковитім одїню Адама. Навіть столиця краю достарчає правильно що року того рода образків. В порі бранки улиці гомонять верескливими співами п'яних рекрутів, що по кільканайцять на одній фірі женуть стрімголов середіною міста. Дрогобич має також свою спеціальність. Громади молодиків волочать ся там ніч за ночію по всіх шинках, ідять оселедці і попивають оптом. Улиці і заулки до самого рана повні від їх криків. Полїція не перепиняє їм зовсім в тих гулятиках і відповідає всякому, що хотів би ночію мати трохи спокою: «Та то плягери!». Так називають в Дрогобичі тих молодиків, що умертвляють («плягують») своє тіло, аби увільнити ся від війська. І справді, коли таке умертвлюванє потриває кілька тижнів, то із здорового молодця остає хіба кістяк, а таких до війська не потрібно.

— **Пожар дворів.** Як доносять з Польского Королівства, в Путневі, губерній каліскої спалили ся оводі чотири двори, причім 11 осіб найшод смерть в полумінях а одна особа тяжко попарена.

— **3 судових саль.** Трибунал в Стрию засудив Александра Бернала на 18 літ в'язниці. Берналь замордував свого стрія в Болехові сокирою, обрабував его, потім замкнув двері від комнаты, а сам утік до Відня, де его зловлено. — Трибунал в Золочеві засудив на смерть Розалію Панкевичову, доньку війта з Вороняк, і єї любовника Лебединьского. Розалію видали родичі за молодого Панкевича, але она в кілька тижнів по шлюбі утекла від чоловіка до дому родичів і навязала зносини з сусідом Лебединьским, мурарем з заводу і чоловіком вже дозрілим. Щоби позбути ся Панкевича, запросила его раз Розалія до себе і тоді его Лебединьский застрілив, тіло обляв нафтою і спалив. Коли отець Розалії, Матій Состовский довідав ся, що его доньку засуджено на шибеницю, з розпуки по кількох годинах помер.

— **Трагічна подія** лучила ся в Чернівцях. Перед кількома місяцями повернув там син похоронного підприємця, 23-літній Віктор Жировский, вислуживши 4 роки при війковій маринарці. Бував він щоденно в однім склепі при ул. Головної, де познакомив ся з 28 літною Мариєю Косиньскою, каснеркою з положеного напротив шинку. Знакомство перемінило ся в романс. В ночи 7 го марця с. р. повернув Віктор до дому родичів о 2-ій год. по півночі але зараз і вийшов. Рано отець приходить до свого склепу і застає фронтовві двері зачинені. Входить дверми задними і видить на землі трупа свого сина а біля него Марию Косиньску, пострілену в рамя і бедра. Показало ся, що Віктор стріляв до любові, а відтак убив себе. В листі написав, що волів застрілити ся, як жити без Марії, з котрою подружити не хотіли его родичі. Косиньску, що походить родом із Скалата, відставлено до шпиталю, а єї рани цілком не грозять їй смертню.

Телеграми.

Прага, 10. марця. Прибув тут президент міністрів гр. Тун і відвідав на містника гр. Куденговего та краєвого маршалка кн. Любковіца.

В Жижкові промовляли оводі предсідатель молодоческого клубу др. Енгель і посол Галлер. Енгель заявив між иньшим, що проба наклонити мужів довіря чеських сторонництв до необовязуючих нарад не удала ся. Сказав також, що молодоческі послі готові зложити свої мандати, коли теперішнє напруженє прибере більші розміри.

Париж, 10 марця. Є річню майже певною, що недавній вибух порохівні під Тульоном викликала зловна рука.

Льондон, 10. марця. Як доносить Times, англійске правительство зажадає на побільшенє флоту підвишеня етату маринарки о 3 міліони фунтів шт. (36 міліонів зр.)

Гага, 10. марця. Міжнародна конференція мира відбуде ся 18-го мая.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			відходить о годині		
6:45		з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави	6:00		до Підволочиск, Бродів з головн. двірця
7:40		„ Янова	6:05		„ Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)
7:50		„ Тернополь і Бродів на дворець Підзамче,	6:15		„ Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча
7:55		„ Сокала і Рави рускої	8:35		„ Кракова (Відня, Берліна)
8:05		„ Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8:45		„ Янова
8:15		„ Тернополь і Бродів на дворець головний,	8:50		„ Кракова (Відня, Варшави)
9:05		„ Кракова (Відня, Варшави, Пешту)	9:15		„ Скольного, Калуша, Борислава, Хирова
10:35		„ Іцкан, Сучави	9:35		„ Підволочиск, Бродів з дв. головного
10:45		„ Ярослава, Любачева	9:53		„ з дв. Підзамче
1:01		„ Янова	9:55		„ Белзця, Рави рускої, Сокала
1:30		„ Кракова (Відня, Берліна, Вороцлава)	10:55		„ Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави
	1:40	„ Скольного, Стрия, Калуша, Хирова	1:55		„ Підволочиск, Кієва з дв. головного
1:50		„ Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	2:08		„ з дв. Підзамче
2:15		„ Підволочиск (Кієва, Одеси) на дв. Підз.	2:40		„ Іцкан (Ясс, Букарешту)
2:30		„ на дв. гол.	2:50		„ Кракова (Відня, Вороцлава, Берліна),
	5:00	„ „ Козови, Бродів на дв. Підз.			„ Любачова чер. Ярослав, Ясла чер. Ряшів,
	5:25	„ „ на дв. гол.			„ Стрия, Скольного тільки від 1/2 до 3/4
	5:40	„ Іцкан, Сучави	3:00		„ Ярослава, Самбора через Перемишль
	5:55	„ Сокала, Белзця і Любачева	4:55		
Ніч					
	3:04	з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз.	4:10		до Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)
	3:30	„ „ на дв. головний	5:20		„ Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
5:10		„ Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:30		„ Іцкан, Радівів, Кімполонга Сучави
	6:10	„ Кракова (Відня) Самбора на Перемишль	6:40		„ Кракова (Відня, Берліна, Варшави)
8:45		„ Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:55		„ Тернополь з двірця головного
	9:10	„ Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль	7:00		„ Лавочного (Мункача, Пешту)
9:39		„ Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	7:10		„ Сокала, Рави рускої
9:45		„ Іцкан, (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)	7:15		„ Тернополь з двірця Підзамче
9:55		„ Підволочиск, Бродів на дв. головний	7:44		„ Янова
	10:30	„ Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	10:05		„ Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави
	12:15	„ Стрия, Калуша, Борислава.	11:00		„ Кракова (Відня, Варшави, Берліна)
			11:27		„ Підволочиск, Бродів з дв. головного
					„ з дв. Підзамче

ЗАМІТКА: Пера нічна числиться від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський рижнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне п. к. зал. держ. (Львів, ул. Третого мая, готель Імперяль) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого род і розклади їзди.

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронозі
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 1/2% листи Банку краєвого
- 5% облігаці Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігаці пропінацийні

і всілякі ренти державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнішій курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. анц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

Контора виміни і відділ депозитовий перенесені до льокалю партерного в будинку банковім.

ТОВАРИСТВО для розвою рускої штуки

стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою у Львові, ул. Підвале ч. 7

виконує всякі праці в обсягу артистичного малярства, різбарства і золотарства після композицій своїх членів, а іменно: образи релігійні до іконостасів, олтарів, хоругов, на тетраподи, плащениці і пр. і такі-ж образи до комнат; образи світські: історичні, портрети з натури і фотографії, краєвиди, побутові і т. д.; з дерева: кивоти, іконостаси, олтарі, образи і грести протестантські, сповідальниці і пр. і всякі праці золотарські; рівнож украшує внутрі церков, виготовляє пляни церков, каплиць і пр. і удержує на складі фотографічні репродукції образів руских артистів.

Товариство ручить за стильове, старанне і совістне виконане.

Ціллю Товариства є: піднести нашу штуку і витворити руску школу шукт красних. Поручаючи проте се чисто руске Товариство патріотичній описі нашій П. Т. Публиці духовної і світської, надіємо ся, що зволить Она причинити ся до осягнення сеї цілі численними замовленнями, котрі приймає

— виключно лиш Дирекция Товариства. —
З глибоким поважанем **Дирекция.**

Товариство не послугує ся агентами.

ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витискама 50 кр. — На поштову оплату 5 кр.

„СВЕКРУХ“

КОМЕДИЯ В 3 АКТАХ З СІЛЬСЬКОГО ЖИТЯ.

Ціна книжки брошурованої 30 кр., оправленої в полотно з хорошими витискама 45 кр. — На поштову оплату 5 кр.

Замовленя з провінції у автора ул. Сакраменток ч. 10, Львів.
У Львові набути можна в Ставропигийській книгарні.

Хорі на легкі, горло, гортанку і астму!

Хто раз на завсїгди бажає позбутти ся слабости легких, або горла, хотяйби най-шпирійшої, або астми, навіть дуже задавненої і на позір невилічимої, сей негай не гербату для хронічно хорих на легки і горло **A. Wolffsky-oro.** Тисячні подяки дають гваранцію великої уздоровляючої сили тої гербати. Пакет на два дни 75 кр. Брошура (описане ужитя) задармо. Правда лише у

A. Wolffsky-oro, Berlin, Nr. 37.

ЛЕВ НОВОСАД
(практикант віденьський)
у Львові, ул. Крута ч. 7,

виконує мужеску, дамску і діточу обув, також чоботи з холявами для духовенства по як най-приступнійших цінах.

Рівнож приймає репарації каловишів. — З провінції виставе старий оказ на міру.
136 91—140

Учитель

орган руского Тов. педагогічного двотижневник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

РОБИТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ
Емілії Соколовскої
у Львові, Ринок ч. 29., І. п.
приймає ласкаві замовленя і виконує їх густовно і по приступних цінах.
НАУКУ КРОЮ уділяє в осібних годинах
Замісцеві панночки приймає на помешкане

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
приймає замовленя і посередничить в закупні:

Світло церковне
вирост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино
в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посылках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. —
Інші товари по умірених цінах. 78—?

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильніше узгляднюване артистичного викінчення навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: **М. Заячківский**, Львів, улица Зибликевича, число 34.